

Foto: Jan de Lange

Status og råd

Bestanden av høstgytende nordsjøsild har full reproduksjonskapasitet og høstes bærekraftig. Gytebestanden høsten 2014 er beregnet til 2,2 millioner tonn. Årsklassene 2002–2007 er beregnet å være blant de svakeste siden slutten av 1970-årene, og 2008–2012 og 2014-årsklassene under gjennomsnittet. Den siste sterke årsklassen er fra 2013. For å forvalte bestanden bærekraftig har en redusert fisket både på ungsild og voksne.

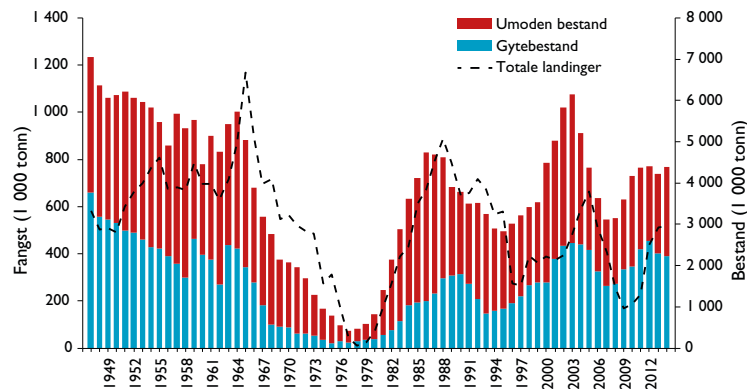
ICES sitt kvoteråd (mai 2015) for 2016, maksimalt 518 242 tonn (konsum), er basert på ny forvaltningsplan fra 2014. Denne ble vurdert som føre var av ICES i januar 2015. Totalkvoten for 2016 ble satt til 518 242 tonn, med 150 290 tonn til norske fartøyer. Bifangstknoten til EU ble satt til 13 382 tonn i Nordsjøen.

Fiskeri

Sildefisket i Nordsjøen foregår i et direkte fiske med ringnotfartøy og trålere, og som bifangst i industritrålfisket. Det norske fisket skjer hovedsakelig med ringnot. EU-flåten får en egen bifangstkvote, mens bifangst av sild i det norske fiskeriet avskrives mot den norske kvoten for direkte fiske. Totalkvoten for direkte fiske på sild i 2014 var 445 329 tonn. EU-flåtens bifangstkvote var på 15 744 tonn. Den norske kvoten utgjorde 129 145 tonn.

Internasjonale fangster i 1947–2014 har variert mellom 11 000 tonn og 1,2 millioner tonn, med et gjennomsnitt på 519 000 tonn (figur). Det er flere nasjoner som fisker sild i Nordsjøen. Norge, Danmark og Nederland tar brorparten av fangstene. Fangstene i det norske sildefisket har ligget mellom 0 (1982) og 605 000 tonn (1965), i gjennomsnitt 115 000 tonn (1960–2014).

Innføring av kraftblokk i sildefisket tidlig på 1960-tallet, mangedoblet utbyttet og førte på kort tid til en sterk reduksjon av bestanden. På 1970-tallet kollapset bestanden og fisket ble stengt i 1977. Bestanden og fangstene økte utover 1980-årene til en ny topp i 1988. De påfølgende årene kom det strenge restriksjoner på uttak av småsild. EU og Norge avtalte første gang en høstingsregel for nordsjøsild i 1998. Høstingsregelen ble revidert i 2004 og 2009, siste gang grunnet gjentatte år med dårlig rekruttering. I 2014 ble det avtalt en ny høstingsregel.

Bestand og fangst av nordsjøsild.

Stock size and catches of North Sea herring.

NORDSJØSILD

Nordsjøsild – *Clupea harengus* – Herring

Familie: Clupeidae

Maks størrelse: Sjelden større enn 35 cm og 0,4 kg

Levetid: Sjelden mer enn 15 år

Leveområde: Nordsjøen, Skagerrak og Kattegat

Hovedgyteområde: Nordvestlige Nordsjøen (Shetland)

Gyteperiode: Fra august til februar

Føde: Dyrplankton

Særtrekk: Silda begynner å stime når den er 3–4 cm lang

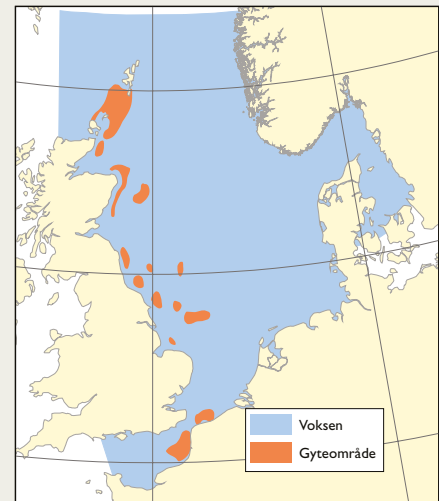
Nøkkeltall:

KVOTE 2016: 518 242 tonn

KVOTE 2015: 445 329 tonn

NORSK FANGSTVERDI 2015: 714 mill. kroner

(Kilde: Sildelaget)

Fakta om bestanden:

Nordsjøsild er en pelagisk stimfisk som finnes i Nordsjøen, Skagerrak og Kattegat. Det er både høst-, vinter- og vårgytende sild i området, men den høstgytende nordsjøsilda dominerer.

Silda er en nøkkelart i Nordsjøen; viktig som predator på hoppekreps og som bytte for andre fiskebestander, sjøfugl og sjøpattedyr. Nordsjøsilda begynner å bli kjønnsmoden når den er 2–3 år, men andelen modne ved alder vil variere fra år til år, avhengig av fødetilgang og vekst. Sild gyter på bunnen, og er avhengig av et spesielt bunns substrat for å gyte. Hver hunn produserer mellom 10 000 og 60 000 egg, avhengig av fiskens lengde. Eggene gytes og befruktes like over bunnen, synker og kleber seg fast i sand, grus, stein, tang og tare. Larvene klekkes etter 15–20 døgn. De nyklekte larvene stiger opp i de øvre vannlagene hvor de driver med strømmen til oppvekstområder i sørøstlige Nordsjøen og Skagerrak–Kattegat. Her holder de seg til de blir kjønnsmodne og vandrer mot gyteområdene vest i Nordsjøen.

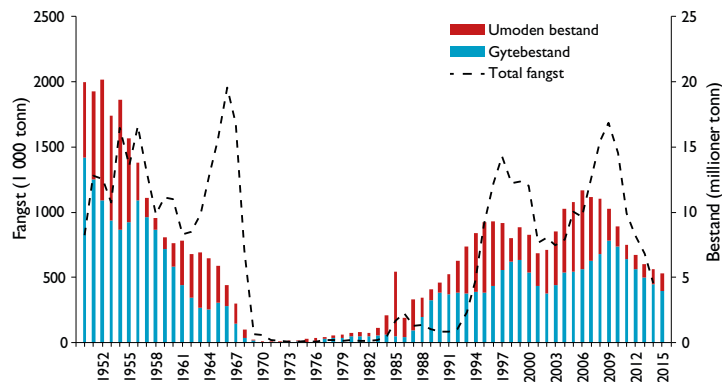

Status og råd

Bestanden av norsk vårgytende sild er nedadgående etter å ha vært på et høyt nivå en periode. Gytebestanden for 2016 er beregnet til 3,586 millioner tonn og er dermed under føre-var-nivå som er 5 millioner tonn. Gytebestanden domineres av 2004-årsklassen, og toktdata tyder på at årsklassene etter 2004 er svake. Anbefalt kvote for 2016 er på 316 876 tonn.

Fiskeri

Det er ikke tillatt å fiske sild som er mindre enn 25 cm, så fiskeriet foregår i hovedsak på voksen fisk. Fisket foregår om vinteren under gyteinnsiget langs norskekysten, om sommeren når bestanden er på beitevandring, og om høsten når den vender tilbake for å overvintrte utenfor Nord-Norge. Det norske fisket skjer for det meste på gytefeltene og i overvintringsområdet. Under beitevandringen har silda dårligere kvalitet enn om vinteren og fiskes i liten grad av norske fartøyer. Det norske fiskeriet foregår for det meste med ringnot. I 2007 ble det inngått en kyststatsavtale som ga en fordeling av totalkvoten på 61 % for Norge, 12,82 % for Russland, 6,51 % for EU, 14,51 % for Island og 5,16 % for Færøylene. Avtalen sikret at de andre partene kunne fiske hele eller store deler av kvotene sine i norsk økonomisk sone. Avtalen satte også en grense for fisket for å sikre at det holdt seg under føre-var-grensen. For 2016 er partene enige om en totalkvote på 316 876 tonn, men en av partene (Færøylene) er uenig i fordelingen av totalkvoten. Det er per 25. februar 2016 ikke enighet mellom partene om fordeling av totalkvoten.

Bestand og fangst av norsk vårgytende sild.

Stock size and catches of Norwegian spring-spawning herring.

NORSK VÅRGYTENDE SILD

Sild – *Clupea harengus L.* – Norwegian spring-spawning herring

Familie: Clupeidae

Maks størrelse: 40 cm og 500 g

Maks levetid: 25 år

Leveområde: Nordøst-Atlanteren

Hovedgyteområde: Møre og Nordland

Gytetidspunkt: Februar–mars

Føde: Plankton

Spesielle kjennetegn: Lever i tette stimer som beveger seg som en enhet

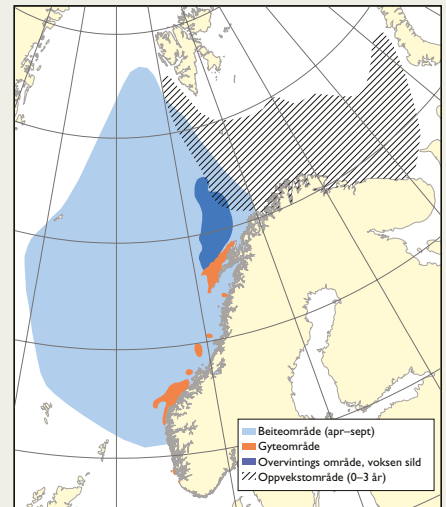
Nøkkeltall:

KVOTE 2016: 316 876 tonn, norsk: 193 294 tonn

KVOTE 2015: 283 013 tonn, norsk: 172 219 tonn

NORSK FANGST 2015: 176 159 tonn

NORSK FANGSTVERDI 2015: ca. 1,2 milliarder kroner (førstehandsverdi)

Fakta om bestanden:

Silda er en pelagisk fisk som svømmer i stim i de frie vannmassene. Den hører til den atlantiskandiske sildestammen sammen med to andre bestander: islandsk sommergytende og islandsk vårgytende sild. Den norske vårgytende silda har hovedgyting utenfor Møre i februar–mars, men gyter også langs kysten av Nordland og Vesterålen. Silda legger eggene på bunnen, der de klekker etter ca. tre uker. De nyklekte larvene driver med strømmen nordover langs kysten, og driver inn i Barentshavet tidlig på sommeren. Da blir også sildelarvene til småsild. Når silda er 3–4 år gammel, svømmer den vestover ned langs kysten og blander seg etter hvert med gytebestanden. Etter gyting drar den voksne silda ut i Norskehavet på en lang vandring for å finne mat. Den beiter på raudåte hele sommeren over store deler av havet, men særlig i sentrale og vestlige deler, der atlantiskhavsvannet møter det kalde arktiske vannet som strømmer ned langs østkysten av Grønland. I september–oktober samles silda utenfor Troms og Finnmark. Der overvintrer den, for så å vandre sørover igjen langs kysten i januar for å gyte.

Silda har stor betydning for økosystemene langs kysten, i Norskehavet og i Barentshavet. Den beiter på raudåte og er selv en viktig matressurs for rovfisk som torsk, sei og annen bunnfisk, i tillegg til hval. Store flokker av spekkhoggere følger silda på dens vandring. Om lag 20 % av sildas vekt om vinteren er gonader med rogn og melke. En gytebestand på 5 millioner tonn legger ca. 1 millioner tonn gyteprodukter hvert år. Dette gir en stor matkilde for dyr langs kysten om våren og sommeren.